

To in ono.

Naše slike. „Sv. Cecilija“. Ena najljubeznivejših cerkva v Rimu je cerkev sv. Cecilije, ki je sezidana na kraju, kjer je stala hiša starorimske patricijske rodbine, iz katere je bila mučenica sv. Cecilija. Ostanke stare hiše so izkopani, tako da se vidijo še razni za bivanje namenjeni prostori. Pod velikim oltarjem počivajo ostanki mučenice, nad njimi pa leži Madernov kip, ki kaže mučenico natančno v tem položaju, kakor so jo našli v katakombah. Kristjani so namreč pokopali telo sv. mučenice v katakombah sv. Kalista. Če stopiš danes v te katacombe, ti pokaže vodnik blizu pokopališča prvih papežev v steni grob, v katerem so našli truplo sv. Cecilije. Glava je bila zavita v tančico, na vratu se je poznala rana, ki jo je zasekal rabljev meč. Tako je izklesal njeno podobo znani kipar in arhitekt Stefano Maderna. Telo mučenice so prenesli v cerkev, ki je sezidana nad njeno rojstno hišo. Spodnjo cerkev (kripto) je kardinal Rampolla dragoceno prenovil.

„Odmor jetnikov na poti v Sibirijo“ (str. 531.) kaže prizor, kakršni so se neštetokrat ponavljali, ko so gnali nesrečne kaznjence v sibirske mrzle pustinje. Ženske, otroci in starci, ki so se zdeli nevarni ruski vladi, so morali v izgnanstvo. Brezsrčni vojaki so jih spremljali. Mnogo jih je pomrlo na poti. Na Jakobijevi sliki vojak s pipo v ustih prijema za glavo bolnika. Obraz je bled, oči steklene — en jetnik je manj . . .

„Računanje v ruski šoli“ (str. 535.) Bogdanovič-Bjel-ski podaja studijo mladih obrazov. Kako se trudijo ruski dečki s težkimi računi! To je prava vašta šola, svobodna in patriarhalna; mladi računarji se bodo v nji brez dvoma kaj prida naučili.

Majolika iz l. 1863. (fotogr. g. prof. dr. A. Stegenšek). V spomin velikanske slavnosti sv. Cirila in Metoda dne 3. avgusta 1863 v Mariboru je naročil dr. Prelog 200 porcelanastih majolik. Naša slika je posneta po majoliki, ki je last šolskega svetnika g. Majcigerja; zlasti ta ima zgodovinsko vrednost. Iz nje so natakali Slovenci ljutomerskih goric pristnega ljutomerčana cesarju Francu Jožefu I., ko se je mudil v Radgoni l. 1883. Slika (str. 552.) nam kaže sprednjo in stransko stran. Na nizki nogi se vzdiguje trebuščata posoda z dulcem na eni strani, z ročem na drugi. Roč je sestavljen iz dveh z dekorativnimi gumbi spojenih kač; ornamentika je v narodnih barvah: rdeči, modri, beli in je izpeljana v akantovih rokoko-motivih; spredaj pod dulcem pa je zelen lipov venec iz dveh vejic sestavljen in obkroža spominski napis s črnimi črkami: „Maribor 1863.“

O slikarjih Wolfu in Langusu (str. 568. in 569. je „Dom in Svet“ že opetovano pisal v prejšnjih letnikih.

Dve zimski sliki (str. 564. in 565.) nam predstavljata Osojsko jezero in Beljak, po fotografijah P. Metoda Schneditza, ki je odličen fotograf in je dosegel priznanje že tedaj, ko je nastopil na slovenski amaterski fotografski razstavi. Priobčili bomo še več krasnih slik po njegovih fotografijah.

Od kiparja g. Repiča priobčujemo posnetka dveh del. V sv. Andreju (str. 541.) je hotel izraziti ascezo, v portretu ministerialnega vrstnika Rossipala (str. 562.) pa podobnost originala, ki jo je res zadel z dobro karakteristiko. Ta portret je na grobnem spomeniku Rossipalovem v Opatiji.

Frančišek Ondriček s svojim koncertom v nedeljo, dne 27. m. m. nam ostane nepozaben. Ta samorastle natura! lahko rečemo specifično slovanska, slovanska po svojem čuv-

stvovanju, slovanska po umevanju mojstrov, slovanska po lastnem stvarjenju. Zato se ni čuditi, če je njegova igra tako sijajno uspela: sorodne duše so se srečale, srce je govorilo srcu enakočutečemu, enakouglasene srčne strune so odmevale. Ondriček je velik v vsakem oziru. Velik v tehniki: naj ne omenjam njegovih drzovitih dvojemk, njegovih sijajno pojočih oktav, ki se zli, da jim je za podlago ljubka flavtica; posebna prednost njegova — se zdi — je ta, da najtežje, naravnost vratolomne pasaže izvaja tako, da poslušavec komaj na to pride, da je skladba tehnično težka; da jo je pa mogoče dobro izvajati samo mojstrom prve vrste, to se pri taki igri zdi skoro neverjetno. In to je ravno zasluga umetnikova, to je umetnost, da umetnik pri proizvajanju najtežjih reči vzbuja v poslušavcu vtisk, da je to čisto naravno. Pa ni le velik v tehniki, velik je tudi v globokem umevanju najtežjih skladb; s čuvstvi našimi se kar igra: zdaj nam srce poskakuje ob preširnih zvokih, zdaj joka z umetnikom vred. Kakor bi oživele gosli v njegovi roki, kakor bi lok postal glasen zgovoren jezik, tako se zdi. Poleg te skrajne tenkočutnosti in visoke tehnike pa opazujemo pri njem neko klasično umerjenost, klasičen dostojanstven „jaz“, ki liki mogočen pečat obdaja njegovo igro in ki je karakterističen znak pravih umetnikov. Najsijajnejša točka celega sporeda je bila „Češka rapsodija“, delo Ondrička umetnika-skladatelja. Ta skladba, ki je i po duhu i po obliki specifično slovanska, da ne rečemo češka, je natančen portret umetnikov: globoka kot slovanska duša, mogočna v radostnem vrisku, sanjava mehkootožna v samoti, pretresljiva v srčni bolesti, vsa čuvstva prepletajoča z neko zvišeno resnobo. Kaj čuda, če frenetičnega odobravanja ni hotelo biti konec, da se občinstvo ni moglo ločiti, dokler umetnik v pozdrav ni podaril nekaj biserov iz svoje umetniške zakladnice.

Prav tako je ugajal drugi umetnik na klavirju Jožef Pamčra, ki je istotako kot Ondriček očaroval bodisi s svojo skrajno izborno tehniko, bodisi s finim čuvstvomjanjem.

Umetnikoma nepozaben spomin! *Fr. Kimovec.*



Petdesetletnica delovanja Ilije R. Bleskova. Prebivalci Šumena na Bolgarskem so pred nedavnim zelo slovesno obhajali petdesetletnico zaslužnega delovanja Ilije R. Bleskova, izbornega pedagoga in leposlovnega pisatelja. Bleskov spada k tistim bolgarskim možem, ki brez hrupa, toda neumorno delujejo za probujenje bolgarskega naroda. Bleskov se je porodil 9. svečana 1839 v selu Dalboki. Prvo izobrazbo je sprejel doma od svojega očeta Rajka, ki je učiteljeval v Kalipetrovu. Ko je Bleskov postal „daskal“ (učitelj) v vasi Ajdemar, se je začela njegova delavnost. Ker je spoznal, da je premalo izobražen, je odšel kot „časten učenik“ (poseben učenec) slovečega takrat učitelja Dobra P. Bojnikova v Šumen. V ti dobi se je Bleskov tudi učil ruskega in srbskega jezika. H koncu leta 1860. je bil imenovan za občinskega učitelja v Dolnji Mahali, kjer je bil do turško-ruske vojske. Po osvoboditvi Bolgarije je bil Bleskov že znan književnik, učitelj in publicist ter je postal šolski nadzornik in pozneje učitelj šumenskega pedagoškega učilišča. — Književno delovanje Bleskova se je začelo l. 1862. z izdajanjem verskih knjižic. Od tega časa dozdej Bleskov ni odložil peresa in je deloval v vseh strokah bolgarske književnosti — pisal je povesti, učne knjige, zgodovinske spise, razne brošure in drugo. Najbolj znane Bleskove povesti so: „Izgubena Stanka“, „Zločesta Krstinka“, „Pijan bušta“, „Dobra i Grozdovka“, „Penčo“, „Dědo Duko“,